

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/719/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

186/2013. (VI. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. augusztus 27-én előterjesztett **panasza alapján** indult eljárást a 2013. június 12-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A Testület – figyelemmel a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására – az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. augusztus 27-én, postai úton, a Testület panaszbejelentő formanyomtatványán juttatta el beadványát.

A panaszos a nyomtatványon jelezte, hogy tiltakozik panaszának az eljárást fogatosító rendőri szervhez való áttétele ellen.

2012. augusztus 22-én, a Cs. községbeli F. u. 37. szám alatt lövöldözés történt. A panaszos és társai rendőrt hívtak, akik meglátásuk szerint nem jártak el megfelelően. A panaszos szerint ez abban nyilvánult meg, hogy a tettest nem vitték el kihallgatásra, mert állításuk szerint „nem volt rá kapacitásuk”. A tettest végül állítólag élettársa vitte be az S. városi Rendőrkapitányságra. A rendőrök a helyszínt sem biztosították, a töltényhüvelyeket a panaszos baráti társaságának tagjai segítettek megkeresni és összeszedni, a három kiskorú

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

gyermekhez pedig, akik végignézték a lövöldözést, nem hívtak mentőt. A rendőrök 20 óra 00 perckor érkeztek a helyszínre, de csak 22 óra 00 körül kérdezték meg, hogy keletkezett-e valakinek sérülése. Ugyan az esetről kikérdezték mindenkit, aki jelen volt, de feljelentést a társaság tagjai nem tehettek a rendőröknél, mert azt mondták, hogy „ők hivatalból ezt elindítják”. Másnap délelőtt jött két rendőrautó, keresték a panaszos egyik társát, aki nem volt a faluban, és ekkor közölték, hogy a panaszost és a csoport egy másik tagját beviszik. A panaszos nem ült be a rendőrautóba, hanem saját kocsijával ment be a rendőrségre, rendőri kísérettel. Az csak ekkor derült ki, hogy csoportos garázdasággal gyanúsítják őket, illetve, hogy a lövöldöző ellen senki sem tett feljelentést. A lövöldöző a panaszos szerint azt állítja, hogy ő csak a levegőbe lőtt, ennek ellenére van látlelet a panaszos egyik társa lövéstől származó sérüléséről.

2) A Testület 2012. szeptember 6-án panaszának kiegészítésére hívta fel a panaszost. A felhívásra a panaszos egyik barátja, P. A. válaszolt, akinek szintén a történetekkel kapcsolatban előterjesztett panaszát a Testület FRP/726/2012 ügyszám alatt vizsgálja.

P. A. elmondta, hogy a rendőrségre ő tett először bejelentést a 107-es telefonszámra, ahol miután a diszpécser végighallgatta, közölte vele, hogy S. Város Rendőrségét kapcsolják, ahol megismételte bejelentését.

P. A. véleménye szerint a rendőrök egyáltalán nem biztosították a helyszínt. Amikor két autóval megérkeztek a helyszínre, kiszálltak, és csak annyit kérdeztek, hogy hol a lövöldöző és ki az. Az egybegyűlték közölték a rendőrökkel, hogy J. T.-ről van szó, mire a két rendőr egymás között halkán megbeszélte, hogy a polgármester élettársáról van szó, és tudják, hová kell menni érte. Ezt követően beszálltak az autóba, és elmentek hozzá. A rendőrök senkitől nem kérdezték meg a sértettek közül, hogy van-e sérült, szükség van-e orvosra, illetve arról sem győződtek meg, hogy milyen fegyverrel lőtt, pedig akár éles fegyver is lehetett volna. P. A. szerint a társaságot sokkolták a történetek, „mindenki szinte remegett”, pánik lett úrrá rajtuk. Csak a gyerekeket nyugtatgatták, és ellenőrizték, hogy nincs-e rajtuk sérülés. A rendőrök úgy 20 perc múlva tértek vissza az elkövetés helyszínére, a lövöldöző nélkül. Sorban az autóúton álló szolgálati gépjárműhöz hívták a sértetteket, és mindenkit kikérdezték. Ekkor már sötétedett, nem is lehetett látni, mindez nagyjából egy órán keresztül tartott. Jegyzőkönyvet senkivel nem írtak alá. P. A. maga is többször szólt a rendőröknek, hogy feljelentést szeretne tenni, mire közölték vele, hogy ezt náluk nem teheti meg, csak a nyomozóknál. P. A. állítása szerint azonban a nyomozóknál sem tehetett feljelentést. A rendőrök a lövöldözés helyszínét nem zárták le, a társaság tagjai és a faluból jött lakosok (összesen kb. 15 fő) együtt keresgéltek a lőszerhüvelyeket. P. A. szerint J. T. még hazafelé tartva, az útról is visszalőtt feléjük, ennek ellenére is csak a családi ház előtt keresték a töltényhüvelyeket, az úton nem. P. A. jelezte a rendőröknek, hogy mindkét gyermeke, 8 éves kislánya és 17 éves lánya is asztmás, azonban gyermekei állapotával a rendőrök egyáltalán nem foglalkoztak. Konkrétan nem kérték a mentő kihívását, mert P. A. pánikba esett, és azt sem tudta, hogy gyermekeit nyugtatgassa, vagy élettársával foglalkozzon, akinek a lövéstől zsibbadt a szája. A rendőrök egyáltalán nem adtak tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy hol lehet feljelentést tenni, hiába is próbálták azt többször a helyszínen megtenni. P. A. arra gondolt, hogy a rendőröknek kötelességük ezt hivatalból megtenniük a meghallgatása alapján, mivel a férfi háromszor lőtt élettársa fejére, egyszer mellkasára, egyszer pedig fiára, aki elé P. A. odaugrott.

Másnap kiderült, hogy P. A. élettársa a gyanúsított, akit elő akartak állítani, de végül saját autóval ment be a kapitányságra, két rendőrautó kíséretében. Mivel P. A. úgy érezte, hogy ez

nincs rendben, augusztus 27-én M. A. német állampolgár társaságában felkereste az S. városi Rendőrkapitányságot, hogy feljelentést tegyen a lövöldöző ellen és panasszal éljen a rendőri intézkedés miatt. Amikor a rendőrök meghallották, hogy J. T. ellen akarnak feljelentést tenni, nem akartak velük foglalkozni. Beadványában P. A. azt is megjegyezte, hogy a polgármesternő többször is hangoztatta: jó kapcsolatot ápol az S. és H. városi rendőrökkel. A rendőrök közölték velük, hogy „ők hivatalból megtették, amit kell”, de P. A. szerint rejtély, hogy ez alatt mit értettek. Barátnőjével közölték, hogy addig nem mennek el, míg meg nem tehetik a feljelentést, így érték el, hogy tanúkénti kihallgatásukról jegyzőkönyv készüljön. P. A. élettársát gyanúsítottként hallgatták ki. Élettársa aláírta a jegyzőkönyvet, de nem élt panasszal a gyanúsítás ellen, mivel azt hitte, hogy a rendőrségi kihallgatás után a panasz lehetősége a kihallgatás módjára vonatkozik. P. A. úgy véli, hogy ez ügyben sem volt korrekt a rendőrkapitányság munkatársainak tájékoztatása.

3) P. A. csatolta a jegyzőkönyvet tanúkénti kihallgatásáról. Nyilatkozata szerint N. N. (az egyik gyanúsított) az élettársa, akivel 2012. augusztus 22-én átmentek beszélgetni I. Z., Cs. községi lakos édesanyjának háza elé. Az F. utca 37. szám előtt elég sokan beszélgettek, és közöttük elég sok gyerek volt, kb. tízen, tizenhárman lehetek. A beszélgetés jó hangulatban zajlott, a gyerekek játszottak. 19 óra 15 perc körüli időben a ház előtt megállt egy sötét színű terepjáró, melyből hárman szálltak ki (J. T., P. B. és P. I.). Ők hárman odamentek a társaságból valakihez, de ezt a tanú nem nagyon látta, mert éppen az utcán lévő szilvafáról szedte le a termést. A tanú egyszer csak arra lett figyelmes, hogy dulakodás van kialakulóban P. I. és I. Z. között. A dulakodás odáig fajult, hogy mindketten beleestek az árokba, majd J. T. nadrágjának hátsó részéből elővett egy fegyvernek látszó tárgyat, és a tanú mellett álló élettárs feje irányába lőtt három alkalommal. J. T. kb. két méterre állhatott a tanútól és élettársától, aki a lövések következtében megszedült, és ordítani kezdett, hogy a tanú telefonáljon a rendőrségre. Ezek után a tanú 8 éves fiát próbálta megvédeni, mert J. T. folyamatosan lőtt, még hozzá a jelenlévőkre célozva. A tanú élettársa rá is kiabált a férfira, hogy hagyja abba a lövöldözést, mert gyerekek is vannak közöttük. I. Z. ekkor még mindig az árokban feküdt, és J. T. még az ő fejére is célzott. Miután I. Z. kijött az árokból, még volt némi kiabálás, de a tanú ekkor már csak gyerekeivel foglalkozott. P. A. kérte a hatóságot, hogy járjanak el J. T.-vel szemben, amiért az minden indok nélkül rálőtt élettársára és gyermekeire is. P. A. két gyermeke a történetek óta velük alszik, és orvosi kezelésre szorulnak, mert annyira megviselték őket a történetek.

4) P. A. csatolta élettársa, N. N. 2012. augusztus 23-án az S. városi Rendőrkapitányságon gyanúsítottként tett vallomását.

N. N.-t azzal gyanúsították, hogy a panaszossal, és I. Z.-vel együtt 2012. augusztus 22-én 20 óra 00 körüli időben a Cs. községbeli F. utca 29 szám előtt előzetes szóváltást követően tettleg bántalmazták P. I., Cs. községi lakost. Nevezett személy a bántalmazást követően 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett el. Mindezek alapján N. N. megalapozottan gyanúsítható 1 rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntettének elkövetésével.

N. N. elmondta, hogy ő a terhére rótt bűncselekményt nem követte el. A történetek napján 19 óra 30 perc körül kiment I. Z. édesanyjának háza elé Cs. községbe, ahol már többen ültek és beszélgettek. A gyanúsított egy 10-12 fős baráti társasághoz csatlakozott. 20 óra 00 perc körül megjelent P. B., a polgármester élettársával J. T.-vel, valamint édesapjával, P. I.-vel. A gyanúsított nem tudta, hogy minek jöttek oda, csak azt látta, hogy I. Z.-vel kezdtek el

beszélgetni, majd mintha verekedni vagy lökdösődni kezdtek volna, de erről nem tudott pontosan beszámolni, mert nem rájuk figyelt. A lökdösődés miatt az árokba is beestek, ekkor már a gyanúsított többedmagával indult feléjük szétszedni őket. A gyanúsított nem is jutott a verekedők közelébe, mert J. T. rálőtt a riasztópisztollyal három alkalommal. A fegyvert a nadrágjából vette elő, de nem lehetett pontosan látni, hogy honnan. A gyanúsított számon kérte, miért lőtt rájuk, és emelt hangon megkérdezte, hogy „Hülye vagy? Minek lövöldözl?” J. T. ezt követően tovább lövöldözött, de a gyanúsított azt már nem látta, merre, vagy kire, mert ő a verekedő I. Z.-t és P.I.-t próbálta szétválasztani. A gyanúsított hangsúlyozta, hogy ő csak a verekedőket akarta szétszedni és nem bántott senkit. I. Z. és P. I. az árokban birkóztak, P. I. volt felül, ezért őt a gyanúsított nyakánál fogva leszedte I. Z.-ről. N. N. nem bántotta a férfit, csak leszedte ellenfeléről, mert nem volt senki, aki erre hajlandó lett volna, és közölte P. I.-vel, hogy nyugodjon meg, ő az, valamint rájuk szólt, hogy hagyják abba, mire ők végül is befejezték a verekedést és felálltak. Ezt követően a gyanúsított J. T. felé fordult, és rákiabált, hogy „takarodjon haza a fegyverével együtt”, és csatlakozott hozzá a panaszos is, aki szintén számon kérte, minek lövöldözik.

A gyanúsított még 80-100 méteren keresztül követte J. T.-t, mivel ellenőrizni akarta, hogy biztosan elmegy-e a fegyverrel. N. N. rögzítette, hogy nem bántalmazott, és nem is fenyegetett meg senkit a jelenlévők közül. A cselekménynek szemtanúja volt élettársa, P. A., két gyermeke, valamint még több barátja, ismerőse. A gyanúsított vallomása végén úgy nyilatkozott, hogy sem a polgármesterrel, sem a rokonaival nincs nézeteltérése.

5) Az iratok között a Testülethez érkezett egy orvosi látletet, illetve egy ambuláns lap, amelyek I. Z. által a lövés következtében elszenvedett sérüléseket dokumentálják.

A 2012. augusztus 23-án kelt látletet szerint I. Z. bal felső szemhéján a szempilla fölött középen 5*12 mm-es bőrpír, középen kb 2*2 mm-es fehér elődomborodás, a külső szemzugban 1*1 cm-es bőr alatti lila bevérvzés keletkezett, kötőhártyája erezett. I. Z.-t szemészeti szakrendelésre irányították. A látletre vezetett megjegyzés szerint az orvos szemészeti szakvélemény nélkül nem tudott állást foglalni a sérülés jellegét illetően.

Az ambuláns lap a P. városi Tudományegyetem Szemészeti Klinikáján 2012. augusztus 24-én készült. Az anamnézis szerint 2012. augusztus 22-én I. Z. bal szemét J. T. 1 méter távolságból egy ízben gázpisztollyal meglőtte. A vizsgálat napján I. Z. bal felső szemhéjának közepén a szemhéjszél mentén kis haematoma volt látható.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az S. városi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszossal szemben igazoltatásra került sor, illetve felvilágosították jogairól, és alkoholszondás vizsgálatnak vetették alá. J. T.-t a helyszínen szintén igazoltatták, felvilágosították jogairól, illetve vele szemben szabálysértési feljelentést tettek, és az elkövetés eszközét lefoglalták.

A helyszínre két szolgálati gépjárművel négy járőr érkezett. Tekintettel arra, hogy a bejelentésből nem lehetett megállapítani, hogy történt-e löfegyverhasználat a helyszínen, egy időben érkeztek meg a helyszínre irányított egységek. Az intézkedést egy r. zászlós

rendfokozatú járőrvezető kezdte meg. Később még a helyszíntre érkezett két fő a bűnügyi helyszínelés lefolytatása végett.

Az intézkedés napján 19 óra 49 perckor érkezett lakossági bejelentés az S. városi Rendőrkapitányság ügyeletére, azzal a tartalommal, hogy a Cs. községbeli F. u. 37. szám előtt az utcán lövöldöznek. Az intézkedés a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntett megalapozott gyanúja miatt kezdődött meg. A helyszíntre érkező rendőröknek a helyszínen tartózkodó kb. 10-15 fős baráti társaság elmondta, hogy a „lövöldöző” a település polgármesterének élettársa, J. T., aki a cselekményt követően a lakóhelyére távozott. Tekintettel arra, hogy a bejelentésben szereplő fegyverről a továbbiakban sem lehetett megállapítani, hogy lőfegyver-e, a r. zászlós járőrvezető utasítására a járőrök a feltételezett elkövető lakóhelyéhez vonultak. Miután megállapítást nyert, hogy J. T. a cselekmény során gázriasztó fegyverét használta, Örkődő 054/13-as járőrpár a polgármester, élettársa, valamint a polgármester apjának elszámoltatását, és az engedély nélkül tartott gázriasztó fegyver lefoglalását hajtotta végre.

Az Örkődő 054/15-ös járőrpár a másik fél elszámoltatása, valamint a helyszín biztosítása iránt intézkedett.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a rendőrök egyáltalán nem kérték arra a jelenlevőket, hogy segítsenek a töltényhüvelyeket felkutatni. A szemtanúkat egyedül arra kérték, hogy mutassák meg, J. T. a cselekmény elkövetése során merre mozgott a helyszínen. Ennek a tárgyi bizonyítékok (a töltényhüvelyek) helyének meghatározása szempontjából volt jelentősége. A töltényhüvelyek felkutatását a helyszínen tartózkodó rendőrök hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyek az általuk észrevett löszerek vélt helyét szóban jelezték, a járőrvezető felszólítására azonban azokhoz nem nyúltak, azok helyzetének megjelölését a rendőrök végezték.

A sérüléseket oly módon ellenőrizték, hogy a járőrvezető a helyszínen tartózkodókat szóban nyilatkoztatta, keletkezett-e sérülésük, illetve ezzel kapcsolatban kívánnak-e orvosi ellátásban részesülni. A feltett kérdésekre egy személy válaszolta azt, hogy a durranások hatására sípol a füle, orvosi ellátást azonban nem igényelt.

A polgármester édesapja jelezte, hogy az I. Z.-től kapott ütés következtében jobb szeme feldagadt, elkékült, az orvosi ellátásra vonatkozóan feltett kérdésre azonban kijelentette, hogy saját lábán kíván az ügyeletre menni és ott megvizsgáltatni sérülését. Személyi sérülést a helyszínen tartózkodó felek közül csak rajta lehetett észlelni. A rendőrök tehát segítségnyújtási kötelezettségüknek úgy tettek eleget, hogy a sérülésekről tájékozódtak, majd a sérülésre panaszkodók figyelmét felhívták, hogy kérésükre az OMSZ dolgozóit hívják a helyszíntre, ezt azonban a helyszínen tartózkodók közül senki sem kérte. A kapitányságvezető tájékoztatása arra is kitért, hogy a helyszínen I. Z.-nek sem volt látható sérülése, és ezt saját maga is megerősítette nyilatkozatával.

J. T.-vel szemben a rendőrkapitányság szabálysértési feljelentést tett, mely alapján az S. városi Rendőrkapitányság szabálysértési hatósága eljárást indított, amelyben időközben határozat is született. A rendőrkapitányság információi szerint P. I.-t a helyszínen hárman bántalmazták – a bántalmazásban a panaszos is részt vett. A bántalmazásnak J. T. vetett véget oly módon, hogy a nála lévő – egyébként engedély nélkül tartott – 9 mm-es Jackal Dual

típusú gáz-riasztó fegyverrel több alkalommal figyelmeztetés céljából a levegőbe lőtt. A rendőrségre J. T. az élettársával együtt saját gépkocsival érkezett, mivel ő elsődlegesen nem volt gyanúsított. Tekintettel arra, hogy a rendőrség helyszínre érkezésekor a szabálysértés elkövetése nem volt folyamatban, a rendőrökkel együttműködő volt, riasztófegyverét a rendőri felszólításra önként átadta, előállítás a továbbiakban nem volt indokolt. J. T.-vel szemben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdésének f) pontjában foglalt előállítási ok már nem állt fenn, így előállítására a rendőri intézkedés alatt már nem is volt törvényes lehetőség. A rendőrök olyat, miszerint „nem áll rendelkezésre elegendő szolgálati gépjármű”, a helyszínen biztosan nem mondtak.

A kapitányságvezető álláspontja szerint az intézkedés során nem merült fel elfogultság, a részrehajlás-mentesség követelményét maradéktalanul betartották. Az elsődleges intézkedés során három személlyel szemben merült fel bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja (I. Z., N. N., valamint a panaszos), egy személlyel szemben pedig szabálysértés elkövetésének gyanúja (J. T.). A rendőrök a szükséges és indokolt intézkedéseket valamennyi személy vonatkozásában megtették.

P. A. gyermeke a rendőri egységek megérkezése előtt 1 db lőszerhüvelyt tett el édesanyja nyilatkozata szerint. A lőszerhüvelyt a gyermek nem adta át a rendőröknek, mert valahol elejtette. A tárgyi bizonyítékot később a gyermek bevonásával találták meg az ingatlan autóbéjárójától kb. 3 méterre, ezt követően pedig a bűnügyi technikus bűnjelként rögzítette.

P. A. gyermekei az intézkedés kezdetekor már nem is voltak a helyszínen, csak később vonták be a gyermeket a bizonyítási eszköz beszerzése érdekében, amikor kiderült, hogy egy lőszerhüvelyt elvitt. P. A. kijelentette, hogy J. T. ellen a gázriasztó fegyver használata miatt feljelentést kíván tenni. Ezzel kapcsolatban a rendőrök őt tájékoztatták, hogy J. T. cselekménye hivatalból üldözendő, azzal kapcsolatban a hatóság hivatalból köteles eljárni, így ellene a szabálysértési feljelentést hivatalból megteszik. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint valóban elhangzott, hogy feljelentés megtételére később, a nyomozók jelenlétében lesz majd lehetőség, azonban nem olyan kontextusban, amelyben a panaszos azt említette. A rendőrök tájékoztatták a társaság tagjait, hogy amennyiben bárkinek azonnal nem észlelhető sérülése keletkezett, 30 nap áll lehetőségükre szakorvosi vélemény beszerzésére, majd az alapján feljelentés megtételére. A tájékoztatást az egybegyűltek arra való tekintettel kapták, hogy egyikük jelezte: számára pszichikai sérülést okozott a cselekmény elszenvedése. A helyszínen intézkedő rendőrök a magánindítvány előterjesztésének lehetőségéről is tájékoztatták az érintetteket, melynek köszönhetően többen úgy nyilatkoztak, hogy zaklatás, becsületsértés és más magánindítványra üldözendő bűncselekmények miatt magánindítványt terjesztenek elő. A kapitányságvezető álláspontja szerint ez azt bizonyítja, hogy a panaszos hamisan állította, hogy a rendőrök kizárólag annyit közöltek volna velük, hogy majd a nyomozók jelenlétében lesz majd lehetőség a feljelentések megtételére.

A panaszost nem állították elő, hanem a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 67. § (1) valamint (2) bekezdése alapján szóban idézték lakóhelyéről gyanúsított kihallgatásra. A panaszos az idézésnek eleget téve saját személygépkocsiján utazott be az S. városi Rendőrkapitányságra, ahol a kihallgatáson megjelent. Tekintettel arra, hogy személyi szabadságot korlátozó intézkedésre vele szemben nem került sor, személyes szabadság korlátozásáról szóló igazolást a kapitányságvezetőnek nem állt módjában felterjeszteni.

A levélből az is kitűnt, hogy a történetek napján 20 óra 00 perc körüli időben I. Z. korábbi személyes jellegű nézeteltérésük tisztázása céljából hívta otthonába P. I.-t, aki lánya, és lánya élettársa társaságában jelent meg az ingatlannál. A rendőrkapitányság rendelkezésére álló információk szerint I. Z. minden előzmény nélkül bántalmazni kezdte háza előtt P. I.-t, melynek során arcon ütötte, földre rántotta. A bántalmazásba bekapcsolódott a társaságában lévő N. N. és a panaszos is. A bántalmazásnak végül a jelenlévő J. T. vetett véget oly módon, hogy a nála található, engedély nélkül tartott 9 mm-es gáz-, riasztófegyverrel több alkalommal figyelmeztetés céljából a levegőbe lőtt. P. I. bántalmazása a riasztólövések leadásával megszakadt, P. B. és élettársa a helyszínt futva elhagyták, míg P. I. gépkocsival távozott, majd távolabb a kocsiba felvette a többieket és otthonába hajtott.

Az elsődleges rendőri intézkedések során adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a történetek után I. Z. ittas állapotban személygépkocsiba ült és megpróbálta a helyszínről távozó P. B.-t és élettársát az útról leszorítani.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az első bejelentést 19 óra 49 perckor a polgármester tette. A Testület részére megküldött tájékoztatásában továbbá arra is kitért, hogy mivel P. B., Cs. község polgármestere érintett volt a cselekmény elkövetésében, a helyi Polgármesteri Hivatal és az S. városi Rendőrkapitányság között fennálló napi munkakapcsolatra való tekintettel a rendőrkapitányság vezetője kizárási kérelemmel fordult a B. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez, melyben kérte, hogy a főkapitány az S. városi Rendőrkapitányságot a nyomozás lefolytatásából a Be. 38. § (1) bekezdés d) pontja értelmében zárja ki, és annak lefolytatásával más nyomozó hatóságot bizzon meg. A B. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2012. szeptember 7-én kelt határozatával az S. városi Rendőrkapitányság vezetője kérelmének helyt adott és az eljárás lefolytatására az Sz. városi Rendőrkapitányságot jelölte ki.

A J. T.-vel szemben megindult szabálysértési ügyben az S. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága 2012. szeptember 19-én hozott határozatot, melyben J. T.-t „Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés” elkövetése miatt 30.000 forintos pénzbírsággal sújtotta, és egyidejűleg a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 18. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a gáz-riasztó fegyvert, valamint a hozzá tartozó 6 db töltényhüvely elkobzását rendelte el. A Testület megkeresésére készült válaszlevél megfogalmazásakor a határozat még nem volt jogerős.

2) 2012. augusztus 22-én az intézkedést foganatosító rendőrök jelentést készítettek a helyszínen tapasztaltakról. A jelentés szerint a panaszossal és két társával szemben eljárás indult, mivel egy előzetesen kiprovokált szóváltást követően tettleg bántalmazták P. I., Cs. községi lakost, valamint szóban megfenyegették a község polgármesterét azzal, hogy „kitapossák a belét”.

A rendőrök a helyszínen felvilágosítást kértek az erősen ittas állapotban lévő I. Z.-től, aki elmondta, hogy amikor P. I. a polgármester és annak élettársa kíséretében a ház elé érkezett, beszélgetni kezdtek. A beszélgetés során P. I. támadólag emelte fel a kezét, amire I. Z. egy alkalommal megütötte az arcának jobb felét ököllel, ezt követően pedig a földre kerültek, és dülakodni kezdtek. Ekkor J. T. több célzott lövést adott le a nála lévő fegyvernek látszó tárggyal az ő és az ott tartózkodók irányába. I. Z.-t nyilatkoztatását követően alkoholteszteres vizsgálatnak vetették alá, mely 0,97 mg/l értéket mutatott.

A panaszos másik barátja, N. N. az I. Z. által előadottakat a helyszínen megerősítette, és annyival egészítette ki, hogy megfogta a polgármester édesapját, és elhúzta I. Z.-től, hogy a verekedőket szétválassza. A panaszos, valamint a helyszínen tartózkodó egyéb, a panaszos baráti társaságába tartozó személyek vallomása a fent kifejtettekkel megegyezett.

Az S. városi Rendőrkapitányság munkatársai külön jelentést készítettek P. B., P. I. és J. T. otthonukban lefolytatott meghallgatásáról, azonban a nyilatkozatok olyan releváns információt, amelyet a Testület a korábbiakban ne ismertetetett volna, nem tartalmaztak.

A rendőrkapitányság mellékelte a J. T.-vel szemben megtett szabálysértési feljelentést is, amely rögzíti, hogy J. T. a terhére rótt szabálysértés elkövetését elismerte, fegyverét pedig a helyszínelés alkalmával lefoglalták.

3) 2012. október 18-án a panaszos kihallgatását végző r. zászlós is készített jelentést. A r. törzszászlós megerősítette, hogy a panaszos ellen garázdaság miatt folyamatban lévő büntetőügyben szóban idézték gyanúsítottkénti kihallgatásra lakóhelyéről a panaszost, aki saját személygépkocsiján, önként jelent meg a rendőrkapitányságon. A panaszos részére a r. törzszászlós tudomása szerint semmiféle „kíséretet” nem biztosítottak, ilyen jellegű rendőri intézkedésről a r. törzszászlós szerint a jelenleg ismeretes szabályozók nem is tesznek említést.

A panaszost a r. törzszászlós személyesen tájékoztatta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján gyanúsítottként fogják kihallgatni a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntettének megalapozott gyanúja miatt. A panaszos a tájékoztatást megértette, és az ellen nem élt panasszal. A panaszos kihallgatása végeztével általános kérdéseket tett fel a nyomozással kapcsolatban, melyekre a r. törzszászlós a szükséges felvilágosítást megadta, továbbá a jegyzőkönyvek másolatait kiadta, illetve nevét, és az S. városi Rendőrkapitányság telefonszámát is rögzítette az iratokon, hogy további kérdések esetén a panaszos rendelkezésére állhasson.

4) 2012. október 17-én az S. városi Rendőrkapitányság H. városi rendőrőrsének rendőrei két külön jelentést készítettek. A jelentések tartalma a kapitányságvezető jelen állásfoglalás II. részének 1) pontja alatt ismertetett levelének tartalmával lényegében megegyezik. A jelentések egyikében egy r. főtörzsszermester a kapitányságvezető levelében foglaltakat kiegészítve megjegyzi, hogy a panaszossal szemben foganatosított elsődleges intézkedések során megállapítást nyert: ittas állapotából kifolyólag nem volt olyan állapotban, hogy gyanúsítottként lehessen kihallgatni.

5) Az S. városi Rendőrkapitányság a Testület rendelkezésére bocsátotta rádióforgalmazás hanganyagát. A megküldött CD-lemezen található 46 db hangfelvételt a Testület meghallgatta. A felvételeken a helyszínen intézkedő rendőrök egyike a központ kérdésére 20 óra 23 perckor kijelenti, hogy nem éles lőfegyverrel, hanem riasztófegyverrel adták le a lövéseket. 20 óra 24 perc körüli időben az egyik rendőr tájékoztatást nyújt a központnak a helyszínen tapasztaltakról, és két különböző verziót ad elő a történetekkel kapcsolatban. Az egyik változatban a panaszos barátainak felelőssége dominál a konfliktus kialakulásában, a másikban pedig a polgármester társaságáé – a hangfelvétel szerint pedig a helyszínen tartózkodó személyek különböző előadásai alapján az események mindkét módon megtörténhettek. A felvételek készültének időpontjában a meghallgatásokat végző rendőr

szerint még nem volt tisztázható, pontosan mi történt, ugyanakkor megjegyzi, hogy a tényállás tisztázásához a helyszínen tartózkodó valamennyi személyt meg kell hallgatni. A felvételen hallható utalás arra nézve, hogy a vita valamennyi résztvevője elő kívánja terjeszteni magánindítványát a történetekkel kapcsolatban.

A rendőrkapitányság tájékoztatta a Testületet, hogy az intézkedés napján tett bejelentésekről készült hangfelvételeket az Rtv. 42. § (7) bekezdésének a) pontja következményeként már nincs lehetőségük kiadni.

A rendőrkapitányságról a történetekkel kapcsolatban egyéb iratok is érkeztek a Testülethez, azonban mivel azok a korábbiakban ismertetett dokumentumok tartalmát ismétlik, külön ismertetésüktől a Testület eltekint.

III.

1) A panaszos által előadott sérelmekkel kapcsolatban a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Beadványában a panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen megjelent rendőröknél nem volt módja megtenni feljelentését, illetve azt állította, hogy csak akkor közölték vele, hogy csoportos garázdasággal gyanúsítják, amikor bekísérték a rendőrkapitányságra.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette. A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentés: minden olyan, formához

nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz.

Jelen esetben a panaszos a büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmezett, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárási tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszthető.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a feljelentés felvételének elmulasztásával szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület e kérdésben hatáskörének hiányát állapította meg, ugyanakkor vizsgálta, megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a rendőrök a panaszosnak a feljelentés megtételével kapcsolatban.

Hasonlóképpen a büntetőeljárás keretébe tartozó kérdésként kezelte a Testület a panaszos gyanúsítás közlésére vonatkozó sérelmét, ezért arra nézve szintén megállapította hatáskörének hiányát.

2) A beadvány egyéb részei tekintetében a Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

Az Rtv. imént idézett 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek. A panaszos előadta, hogy a társaságban tartózkodó három kiskorú gyermekhez, akik végignézték a lövöldözést, nem hívtak mentőt a rendőrök. Tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány fenti momentuma a panaszost nem érintette, a Testület kizárólag arra nézve folytatta le vizsgálatát, hogy a panaszost megfelelő segítségnyújtásban részesítették-e az intézkedő rendőrök. A panaszbeadvány említett részével kapcsolatban a Testület ehelyütt utal rá, hogy a három gyermek törvényes képviselője, P. A. szintén előterjesztette panaszbeadványát a történetekkel kapcsolatban, melynek tárgyában FRP/726/2012/Pan. ügyszámon folytat eljárást a Testület.

A panaszbeadvány három gyermekre vonatkozó részei tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában számos olyan elemét emelte ki a rendőri intézkedésnek, melyek véleménye szerint azt valószínűsítik, hogy az intézkedő rendőrök eljárásuk során elfogultak voltak a polgármester és élettársa javára.

A panaszos egyebek mellett előadta, hogy a rendőrök a „lövöldözőt” nem vitték el kihallgatásra, mondván, nincs rá kapacitásuk, illetve kifogásolta, hogy végül senki sem tett ellene feljelentést.

A Testület gyakorlata fényében ahhoz, hogy a valamely rendőri intézkedés elmulasztását sérelmező személy alapjogának érintettsége olyan fokban megállapítható legyen, amely a Testület eljárását megalapozza, az szükséges, hogy a kérdéses jogsértés a panaszost személyében valamilyen módon érintse, még akkor is, ha annak nem a panaszos a közvetlen elszenvedője.

A Testület megállapítása szerint önmagában az a körülmény, hogy a rendőrök egy másik személyt nem állítottak elő, illetve vele szemben nem tettek feljelentést, nem alkalmas arra, hogy a panaszos alapjogának sérelmét eredményezze. Ugyanakkor a panaszos által kifejtetteket áttekintve a Testület úgy találta, hogy az előállítás elmulasztása és a feljelentés megtételének állítólagos elmulasztása a panaszos vélekedése szerint annak megnyilvánulása is lehetett, hogy a rendőrök nem teljesítették a részrehajlásmentes intézkedés követelményét, ezért erre nézve értékelte az iméntieket.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az érintett rendőrkapitányság vezetője egyértelműen cáfolta, hogy elfogultan jártak volna el az intézkedő rendőrök, és rögzítette, hogy kollégái a részrehajlás-mentesség követelményét maradéktalanul betartották.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a „lövöldözőt” a helyszínen igazoltatták, felvilágosították jogairól, illetve vele szemben szabálysértési feljelentést tettek és az elkövetés eszközét lefoglalták. A férfi azért érkezett saját gépkocsijával a rendőrkapitányságra, mivel elsődlegesen nem ő volt a gyanúsított. Tekintettel arra, hogy a rendőrség helyszínre érkezésekor a szabálysértés elkövetése nem volt folyamatban, a rendőrökkel együttműködő volt, riasztófegyverét a rendőri felszólításra önként átadta, előállítása a továbbiakban nem volt indokolt, tehát vele szemben az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontjában foglalt előállítási ok

már nem állt fenn, így előállítására a rendőri intézkedés alatt már nem is volt törvényes lehetőség. A kapitányság egyúttal cáfolta, hogy a rendőrök azt mondták volna, „nem áll rendelkezésre elegendő szolgálati gépjármű”.

Az elsődleges intézkedés során három személlyel szemben merült fel bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja (I. Z., N. N., valamint a panaszos), a polgármester élettársa esetében pedig szabálysértés elkövetésének gyanúja jöhetett szóba. A rendőrök – a jelentések szerint – a szükséges és indokolt intézkedéseket valamennyi személy vonatkozásában megtették.

Tekintettel arra, hogy a „lövöldöző” személyes adatait az iratok tartalmazták, a szabálysértési feljelentést pedig a rendőrkapitányság mellékelte, a Testület tényként kezelte, hogy a szabálysértés elkövetőjét a helyszínen igazoltatták, és vele szemben valóban megtették a szabálysértési feljelentést. A J. T.-vel szemben megindult szabálysértési ügyben az s. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága 2012. szeptember 19-én hozott határozatot, melyben J. T.-t „Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés” elkövetése miatt 30.000 forintos pénzbírsággal sújtotta, és egyidejűleg a Szabs. tv. 18. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a gáz-riasztó fegyvert, valamint a hozzá tartozó 6 db töltényhüvely elkobzását rendelte el.

A Testület álláspontja szerint az a tény, hogy az elkövetőt igazolhatóan kihallgatásra idézték, vele szemben a szabálysértési feljelentést megtették, illetve az eljárást lefolytatták, kellőképpen cáfolja a panaszos egyoldalú eljárásra vonatkozó sérelmeit.

A rádióforgalmazás hanganyaga a Testület meggyőződését tovább erősítette: az intézkedő rendőrök egyike a központ kérdésére a történekről mindkét fél álláspontját ismertetve számol be, és arra is felhívja a figyelmet, hogy a helyszínen tartózkodók különböző előadásai alapján mind a panaszos, mind a polgármester társasága lehetett okozója a történeeknek. Az intézkedő rendőr a központnak külön hangsúlyozta, hogy a tényállás tisztázásához a helyszínen tartózkodó valamennyi személyt meg kell hallgatni.

A fentiek alapján a Testület kimondta, hogy a rendőri intézkedés nem volt részrehajló, így a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a helyszínt egyáltalán nem biztosították a rendőrök, sőt, a töltényhüvelyek összeszedésében baráti társaságával együtt közre kellett működnie.

A panaszos beadványában nem részletezi, mit ért a helyszín biztosításának elmulasztása alatt, és ezt a Testület tájékoztató levelében közölt felhívására sem tette meg.

Az Rtv. 43. §-a alapján a rendőr feladata ellátása során jogosult megtiltani, illetőleg megakadályozni, hogy valamely bűncselekmény, szabálysértés, baleset, egyéb esemény helyszínét megváltoztassák.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. §-ának (3) bekezdése szerint, ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt.

A helyszínbiztosítás részletes szabályait szintén a Szolgálati Szabályzat rendezi, 8. pontja alatt. A 11. § (1) bekezdése szerint a helyszínt biztosító rendőr

- a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak,
- b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja,
- c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja,
- d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi,
- e) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért,
- f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti,
- g) az eseményt szolgálati előjárójának azonnal jelenti,
- h) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el,
- i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint
- j) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

Az Rtv. idézett szakasza nem teszi minden esetben feltétlenül kötelezővé a helyszínt biztosítását. Ugyanakkor a Testület ehelyütt utal a rendőrség Rtv. 13. § (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségére, kiemelve, hogy mindig az adott helyzetben kell az intézkedő rendőrnek mérlegelnie, felmerül-e olyan bűncselekmény gyanúja, melynek tisztázásához a helyszínt megőrzése szükséges lehet. A konkrét esetben a rendőrség elsődleges megítélése szerint akár a panaszos és társasága, akár a másik fél állításai fedhették a valóságot, és több bűncselekmény (visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel, illetve garázdaság) gyanúja is felmerülhetett – volt tehát olyan indok, mely a Testület álláspontja szerint a helyszínt biztosítását indokolta.

A rendőrkapitányság vezetője a Testülettel közölte, hogy a bejelentésben szereplő fegyverről nem lehetett azonnal megállapítani, lőfegyver-e, ezért a rendőrök a járőrvezető utasítására közösen az állítólagos elkövető felkutatására indultak. Miután megállapítást nyert, hogy J. T. gázriasztó fegyvert használt, az egyik járőrpár megkezdte elszámoltatását, valamint intézkedett a riasztófegyver lefoglalása iránt. A másik járőrpár ezt követően biztosította a Cs. községi F. u. 37. szám előtti helyszínt. A kapitányság tájékoztatása szerint a rendőrök egyáltalán nem utasították arra a panaszos baráti társaságát, hogy segítsenek a töltényhüvelyeket felkutatni, csupán arra kérték őket, mutassák meg merre mozgott J. T. a lövések leadásakor. Ennek a töltényhüvelyek helyének meghatározása szempontjából volt jelentősége, melyeket a helyszínen tartózkodó rendőrök kutatták fel. Az intézkedés alá vont személyek az általuk észrevett löszerek helyét szóban jelezték, a járőrvezető felszólítására azonban azokhoz nem nyúltak. A töltényhüvelyek helyzetét a rendőrök megjelölték.

A Testület álláspontja szerint a Szolgálati Szabályzat 8. § (3) bekezdésének megfogalmazása a rendőri intézkedések fontossági sorrendjét jelöli ki. A Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése szerint a rendőrség elsődleges teendője a tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogása, a helyszínt biztosítása iránt pedig csak akkor kell intézkedni, ha ez nem lehetséges, és akkor is csak abban az esetben, ha a rendőrség ezt szükségesnek ítéli. A hivatkozott szakasz ezt az eljárási rendet ráadásul kifejezetten szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínére nézve írja elő – ugyanakkor a helyszínen felmerült adatok alapján egyáltalán nem volt tisztázható, hogy egyáltalán bűncselekmény történt-e.

A Testület álláspontja szerint nem követtek el szakmai hibát a rendőrök, amikor elsőként a menekülő elkövető nyomába eredtek, és megkísérelték felderíteni, hogy történt-e bűncselekmény egyáltalán. A Testület ehelyütt utal rá, hogy az utóbb meghozott szabálysértési határozat fényében tényként kezelhető: bűncselekmény nem történt, J. T. a Szabs. tv. szerinti „Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés” tényállását valósította meg magatartásával.

A panaszbeadvány szerint később a jelenlévő személyeknek is közre kellett működniük a bizonyítékok összegyűjtésében, azonban e közreműködés módját a rendőri jelentések és a panaszos merőben más jellegűnek írta le. A panaszos szerint ő és társasága szedték össze a töltényhüvelyeket, a kapitányságvezető tájékoztatása szerint ugyanakkor valójában arról volt szó, hogy a rendőrök megkérték a szemtanúkat, hogy mutassák meg az elkövető mozgásának irányát. A Testület álláspontja szerint ezen utóbbi, a panaszoshoz, mint szemtanúhoz intézett felhívás kifejezetten logikus módon segítette volna a bizonyítékok felkutatását, ugyanakkor semmiképpen nem állta volna ki a jogszerűség próbáját, ha a rendőrök valóban a szemtanúkat bízzák meg a bizonyítékok összegyűjtésével.

A Testület a rendőrkapitányság és a panaszos álláspontja közötti ellentmondás feloldására alkalmas bizonyíték hiányában nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy pontosan hogyan működött közre a panaszos a bizonyítékok összegyűjtésében, így nem juthatott más következtetésre, minthogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a helyszín biztosításával kapcsolatban nem volt megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök 20 óra 00 perckor érkeztek a helyszínre, de csak 22 óra 00 perc körül kérdezték meg, hogy keletkezett-e valakinek sérülése.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Megkeresésében a Testület azt a kérdést tette fel az intézkedést foganatosító rendőröknek, hogy ellenőrizték-e, és ha igen, mikor ellenőrizték, hogy megsérült-e valaki a történetek során.

A kapitányságvezető tájékoztatásában pontról pontra, a Testület által feltett kérdések alatt megfogalmazva adta meg válaszait. A fenti kérdés alatt azt az információt közölte, hogy a járőrvezető a helyszínen lévőket szóban nyilatkoztatta, keletkezett-e sérülésük, illetve kívánnak-e orvosi ellátásban részesülni. A feltett kérdésre egy személy adott olyan választ, hogy a durranások hatására sípol a füle, azonban az orvosi ellátásra nem tartott igényt. A kapitányságvezető szerint a polgármester édesapja, P. I. jelezte, hogy a kapott ütestől jobb szeme feldagadt, de kijelentette, hogy saját lábán kíván az orvosi ügyeletre bemenni.

A Testület ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a panaszos beadványában nem azt sérelmezi, hogy a rendőrök egyáltalán nem győződtek meg arról, hogy a sértettek szenvedtek-e sérüléseket, hanem azt nehezményezte, hogy a segítségnyújtás kérdése két órával a rendőrök helyszínre érkezését követően merült fel. Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök a

Testület kifejezett kérése ellenére sem nyilatkoztak arról, hogy mikor kísérelték meg kideríteni, vannak-e sérültek, a Testület a panaszos állítását fogadta el valósnak a segítségnyújtás időpontját illetően.

A Testület álláspontja szerint az iratanyag alapján tényként kezelhető, hogy a helyszínen nagy számban voltak jelen a panaszos ismeretségi körébe tartozó személyek, azonban egyikük egészségügyi állapota sem tette lehetetlenné, hogy amennyiben ez szükséges, értesítsék a mentőket, vagy jelezzék a rendőröknek igényüket az azonnali orvosi ellátásra. Tekintettel arra, hogy a helyszínen tartózkodó személyek személyes szabadságát a rendőrség nem korlátozta, és semmilyen körülmény nem gátolta, hogy orvosi ellátásukról maguk gondoskodjanak, a Testület nem találta jogszerűtlennek, hogy a rendőrök elsődlegesen az elkövető felkutatása érdekében tettek lépéseket.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség eljárása a panaszos testi épséghez való jogát nem sértette.

4) A Testület vizsgálta, pontosan milyen tájékoztatást nyújtottak a rendőrök a panaszosnak a feljelentés előterjesztésével kapcsolatban.

A Testület ehelyütt ismételten utal az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésére, mely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a rendőrök azt közölték az egybegyűlt, feljelentés megtételére irányuló szándékukat kifejező személyekkel, hogy J. T. cselekménye hivatalból üldözendő, azzal kapcsolatban a hatóság hivatalból köteles eljárni, így ellene a szabálysértési feljelentést hivatalból megteszik. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint valóban elhangzott, hogy feljelentés megtételére később, a nyomozók jelenlétében lesz majd lehetőség, azonban nem olyan kontextusban, amelyben azt pl. P. A. említette. A rendőrök tájékoztatták a társaság tagjait, hogy amennyiben bárkinek azonnal nem észlelhető sérülése keletkezett, 30 nap áll lehetőségére szakorvosi vélemény beszerzésére, majd az alapján feljelentés megtételére. A tájékoztatást az egybegyűlték arra való tekintettel kapták, hogy egyikük jelezte: számára pszichikai sérülést okozott a cselekmény elszenvedése. A helyszínen intézkedő rendőrök a magánindítvány előterjesztésének lehetőségéről is tájékoztatták az érintetteket, melynek köszönhetően többen úgy nyilatkoztak, hogy zaklatás, becsületsértés és más magánindítványra üldözendő bűncselekmények miatt magánindítványt terjesztenek elő.

A Szabs. tv. 78. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg. A feljelentést szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arról feljegyzést kell készíteni [(2)].

Figyelemmel arra, hogy azonnal nem volt tisztázható, szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetéséről volt-e szó, a Testület idézi a Be. vonatkozó rendelkezéseit is.

A Be. 170. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján, vagy feljelentésre indul meg. A Be. 171. §-ának (1)

bekezdése szerint bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést [...], a (2) bekezdés szerint pedig a hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha külön törvény előírja, a köztestület köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelenteni. A feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni [172. § (1)].

A Testület álláspontja szerint a rendőrség mindenképpen helyesen állította, hogy a J. T. által elkövetett cselekmény miatt a hatóság hivatalból köteles eljárni, ugyanakkor tájékoztatása pontatlan volt, mivel mind a Be., mind a Szabs. törvény rendelkezéseiből következik, hogy feljelentést a hatóság hivatalos észlelésétől teljesen függetlenül bárki tehetett volna.

A tájékoztatás tökéletlenségei ellenére ugyanakkor a Testület értékelte, hogy a feljelentést J. T.-vel szemben megtették és az elkövetőt felelősségre is vonták, tehát a cél, melyet a panaszos a feljelentés megtételével elérhetett volna, a rendőrség hivatalból megtett feljelentése nyomán is maradéktalanul megvalósult.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos részére nyújtott tájékoztatás nem okozta a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

5) A panaszos otthonánál az intézkedés másnapján rendőrök jelentek meg, akik közölték, hogy a panaszost „beviszik”. A panaszos – állítása szerint – nem ült be a rendőrautóba, hanem saját kocsijával ment be a rendőrségre, rendőri kísérettel.

Az előadottakkal kapcsolatban a Testület elsőként azt kísérelte meg tisztázni, hogy pontosan milyen jogszabály alapján, milyen intézkedést vagy eljárási cselekményt fogadosítottak a rendőrök a panaszossal szemben.

Az Rtv. 33. § (2) b) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Be. 67. §-ának (1) bekezdése szerint ha a Be. kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni. Az idézett szakasz (2) bekezdése szerint pedig, az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel – különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján – vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik.

A panaszos és a rendőrkapitányság álláspontja a történeteket illetően ellentmond egymásnak. A panaszos szerint őt a rendőrök lényegében „bevitték”: tehát azt állítja, hogy valójában előállították a rendőrkapitányságra. A panaszos előadása szerint nem kellett beülnie a rendőrautóba, ugyanakkor haladéktalanul be kellett mennie a rendőrkapitányságra, és a rendőrök egészen a kapitányság épületéig kísérték.

A Testület álláspontja szerint, amennyiben a panaszos állításai a valóságnak megfelelnek, akkor akár milyen módon dokumentálta a rendőrkapitányság a történeteket, valójában előállításként kell értékelni az intézkedést, hiszen a panaszos a rendőri kényszer hatására ment be a kapitányságra.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint ezzel szemben a panaszost nem állították elő, hanem a Be. 67. § (1) valamint (2) bekezdése alapján szóban idézték lakóhelyéről gyanúsított kihallgatásra. A panaszos az idézésnek eleget téve saját személygépkocsiján utazott be az S. városi Rendőrkapitányságra, ahol a kihallgatáson megjelent, vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedésre egyáltalán nem került sor. A panaszos kihallgatását végző r. zászlós arra is kitért jelentésében, hogy a szóbeli idézés eredményeképpen a panaszos önkéntesen ment be saját autójával a rendőrségre. A panaszos részére a r. törzsszázlós tudomása szerint semmiféle „kíséretet” nem biztosítottak, sőt, arra is utalt, hogy a jelenleg ismeretes szabályozók fényében a „kísérés” nem értelmezhető jogi kategória.

Mivel a rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta megnyugtatóan tisztázni, hogy valójában előállítást foganatosítottak a panaszossal szemben, vagy a Be. alapján szóbeli kihallgatásra idézték, nem volt lehetősége abban a kérdésben állást foglalni, hogy a rendőri intézkedés járhatott-e személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának sérelmével.

A Testület egyúttal megjegyzi, hogy amennyiben tartalmilag valóban a Be. szerinti idézés személyes közlése céljából vonultak ki a rendőrök a panaszos lakására, akkor a Testületnek a jelen állásfoglalás III. rész 1) pontja alatt már kifejtett okok miatt hatáskör hiányában lehetősége sem lett volna a történetek vizsgálatára.

V.

A feljelentés felvételének elmulasztása és a gyanúsítás közlése kapcsán a Testület saját hatáskörének hiányát állapította meg, a panaszbeadvány a helyszínen tartózkodó kiskorú személyekre vonatkozó részeit illetően pedig a Testület kimondta, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő. A rendőri eljárás egészét a Testület nem találta elfogultnak, ezért megállapította, hogy a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet. A Testület a rendőrkapitányság és a panaszos álláspontja közötti ellentmondás feloldására alkalmas bizonyíték hiányában nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy pontosan hogyan működött közre a panaszos a bizonyítékok összegyűjtésében, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a helyszín biztosításával kapcsolatban nem volt megállapítható. A Testület szerint a rendőrök a panaszos testi épséghez való jogát nem sértették eljárásukkal, a feljelentéssel kapcsolatban nyújtott tájékoztatást illetően pedig arra a következtetésre jutott, hogy az nem okozta a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. A személyes szabadsághoz való jog sérelmét illetően a tényállás tisztázása nehézségekbe ütközött, ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a jogsérelem nem megállapítható.

Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedést foganatosító rendőri szervhez való áttétel ellen előzetesen tiltakozott, a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2013. június 12.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET